

FAKTA: KONSESJONER

■ For å drive med lakseoppdrett i Norge må en ha tillatelse, laksekonsesjon.

■ I lakseoppdrettsnæringens barndom kunne én person kun ha én laksekonsesjon.

■ Det har vært flere forskjellige «tak» på hvor mange konsesjoner et selskap kan kontrollere.

■ I dag er det i prinsippet fritt fram, men det er satt vilkår til selskaper som kontrollerer mer enn 15 prosent av konsesjonene i Norge.

■ Det er bare Marine Harvest som i dag kontrollerer mer enn 15 prosent.

– Fornuftig å betale arealavgift

Professor i fiskeriforvaltning ved Universitetet i Tromsø, Bjørn Hersoug, sier at det er mer fornuftig at alle lakseoppdrettere, stor som små, betaler en arealavgift eller en produksjonsavgift til kommunene for bruk av kommunenes sjøarealer enn at selskaper som kontrollerer over 15 prosent av konsesjonene pålegges blant annet videreforedlingskrav.

Bjørn Hersoug

– Det er bare noen få kommuner som har glede av at store selskaper pålegges å viderefordre laks. Alle kommuner med lakseoppdrett har glede av en areal eller produksjonsavgift for bruk av deres sjøarealer. Jeg ser ikke noen hensikt i å pålegge de store selskapene FoU-aktivitet, samt å ta inn lærlinger. Dette ordner seg selv fordi selskapene har egeninteresse av FoU-arbeid og ansatte med god kompetanse, sier Hersoug.

Krav til videreføring og FoU-virksomhet ble allerede et tema i 2006 i forbindelse med sammenslåingen av Pan Fish, Fjord Seafood og «gamle» Marine Harvest til «dagens» Marine Harvest.

For at det nye selskapet fikk lov til å kontrollere mer enn 15 prosent av konsesjonene, måtte det blant annet forplikte seg til at volumet av laks som går til filetering økes med 10 prosent i året og FoU-virksomhet skal ha en realøkning med fem prosent i året.

Eierskapsstaket ble i 2006 satt til 25 prosent av konsesjonene.

Laksenæringen skal ikke lenger ha særregler

OPPDRETT

Regjeringen og store deler av laksenæringen ønsker å likestille laksenæringen med annen industrivirksomhet. Næringen skal ikke ha noen «særregler» – bortsett fra én.

Agnar Berg
Alta

Den største «særregelen», nemlig konsesjonsregimet, skal bestå.

– Dagens konsesjonssystem skal ligge i bunnen for den videre utviklingen av laksenæringen. Det er regjeringens politikk, fastslår statssekretær Amund Drønen Ringdal (H) i Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

Konsesjonsregimet gjør at næringen er «lukket» for andre

enn dem som eier laksekonsesjonene.

– Denne regjeringen ønsker fjerne særordninger havbruksnæringen har i dag. De ønsker å «almenggjøre» næringen. Det støtter jeg, men det er ikke mulig å få til uten at en endrer dagens konsesjonsregime. Konsesjonssystemet skiller havbruksnæringen fra alle andre industrinæring i Norge, sier Jostein Refsnes, styreleder i Nordlaks og styremedlem i tenketanken for havbruksnæringen, Seniortanken.

Paradoks

Økonomiprofessor Ragnar Tveterås ved Universitetet i Stavanger var leder av det såkalte Tveterås-utvalget, eller sjømatindustriutvalget, som leverte sin rapport like før jul i fjor.

Tveterås sier at han ser paradokset med at laksenæringen skal bli som andre næringer samtidig som næringen har noe alle andre ikke har: konsesjonssystemet.

– Begrunnelsen for conse-

sjonsregimet i laksenæringen har endret seg. Før hadde det mye med markedet å gjøre. Det skulle begrense utbudet av laks.

I dag er det miljømessige grunner. Jeg mener at lake-næringen skal reguleres tørt når det gjelder miljø og da er konsesjonssystemet et verktøy for å få det til, sier Tveterås.

Grense på 15 prosent

En av «særordningene» laksenæringen har er at staten pålegger store lakseselskaper å viderefordre laksen de oppdretter.

NFD hadde i fjor ute på høring et forslag om å oppheve en forskrift innført av tidligere fiseriminister Lisbeth Berg-Hansen (Ap) 1. juli i 2013. Denne forskriften, som gjelder i dag, går ut på at det stilles krav til lakseoppdrettsselskaper som kontrollerer mer enn 15 prosent av laksekonsesjonene (se egen sak på siden).

Det er krav til videreføring av laksen de oppdretter, krav til å drive forskning og utvikling,

Jostein Refsnes

Ragnar Tveterås

samt krav til å ta inn lærlinger. Dess mer av konsesjonene et selskap kontrollerer, dess tøffere blir kravene. I dag er det bare Marine Harvest som kontrollerer mer en 15 prosent og som dermed er berørt.

Lik andre næringer

Ringdal sier at departementet ennå ikke har tatt stilling til om de vil oppheve forskriften eller ikke.

I høringsbrevet skiver NFD om hvorfor departementet ønsker å oppheve forskriften: «Departementet kan ikke se særtrekk ved havbruksnæringen som gjør det nødvendig å opprettholde egne regulerin-